

sig rigtig tilpas, at han vilde have syntes om, hvis Industriforeningen havde taget varmere paa den Sag. Den højtærede Minister opnaede ikke sin Henstigt, Industriforeningen tog ikke varmere paa Sagen. Den sagde: Vi staa i det Forhold til vore Industridrivende her i Landet og ere saa gode Patrioter, som forhaabentlig alle ere, og ville for 250,000 Kr. overtage dette Ansvar og gøre os den Ulejlighed at sætte det hele i Værk. Men der kom ikke fra Industriforeningen nogen klar og bestemt Udtalelse af, at den var overbevist om, at vore industridrivende og Haandværkere her til Lands ville kunne have økonomisk Udbytte af at deltage i denne Udstilling. Det opnaede den højtærede Minister ikke. Derfor staa Sagen for mig saaledes, at vore store industridrivende have stillet sig kølig til denne Sag, de have ikke villet gaa i Alben derfor. Vi have ikke hørt noget om nogen Agitation i Landet i den Anledning, vi have ikke hørt, at de have samlet sig med varm Iver for denne Sag og ere komne her til Rigsdagen og sagt, vi kunne ikke klare denne Historie alene, hjælp os med at klare denne Sag. Nu er det blevet saaledes, at man ikke har saat andet, end at det var kønt og rigtig. Den ene har gjort det for den andens Skyld; for det kære, gamle Danmarks Skyld gaar man der over, men ingen har kunnet finde ud af, for hvis Fornøjelse det skal gøres, undtagen at det, som det ærede Medlem sagde, kan være, at det er til Glæde for vore Landsmændovre i Amerika. Det tvivler jeg ikke om, men det er for meget. Vi have ikke kunnet opnaa nogen Erklæring fra den højtærede Minister om, at der er andre Statsformaal, der gjorde det nyttigt og henstigtsmæssigt, ikke andre end dem, vi selv have kunnet se. Det er en Selvfølge, at det vil være heldigt at vise Artighed mod en stor Magt som Amerika, og det ville vi alle gøre, men der er ikke blevet nævnt andre Statsformaal, om hvilke man kunde sige, at det var nødvendigt at bringe dette Offer for disse Formaalets Skyld. Men da dette er Tilfældet, mener jeg, at det ikke vil være god Sparøsmæssighed eller i Overensstemmelse med det Ansvar, vi have over for Skatteydernes Penge, det Ansvar, vi maa føle over for alle de andre Formaal, som ere nyttige for vort Land, og som nu ikke have kunnet gennemføres, Formaal, som ere langt vigtigere for os end det at sende nogle Sager over til Chicago. Vi have ikke faaet nogen Erklæring fra den højtærede Minister om, at der er andre Statsformaal,

for hvilke det er nødvendigt at gøre dette Offer, og derfor maa jeg, hvor gerne jeg end vilde glæde mine Landsmænd i Amerika og viste med det danske Flag, dog sige, at jeg ikke vil være med til at give 250,000 Kr. for at opnaa dette, og jeg vil derfor stemme imod Bevillingen.

Blem: I Anledning af den ærede Indenrigsministers Udtalelse angaaende de bornholmske Havneanlæg, ønsker jeg yderligere at gøre en kort Bemærkning. For det første dette: Det var ikke mig, som beayndte at drage en Sammenligning mellem Statens Kapitaler i Jærnbane- og Havneanlæg i Forhold til Befolkningens Tærv, men det var det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkrets (Scharling), og da han paastod, at Bornholm fuldt ud havde faaet sin Kvotadel, kan jeg i Henhold til Statsregnskaberne og Finanslovens Anmærkninger paavise, at de kun have faaet en Fjerdedel. Mellem de Laan, der, som jeg nævnte, give Renter og Afdrag, vil jeg gerne oplyse, at Neksø har faaet et Laan i 1878—79 paa 70,000 Kr. og i 1880—81 et paa 39,500 Kr., og at Sandvig i 1881—82 har faaet et Laan paa 3,000 Kr. Det bliver tilsammen 112,500 Kr., og af disse Havnelaan har der fra den Dato, vi fik dem, været svaret 4 pCt. Rente og 2 pCt. Afdrag. Det har jeg blot villet bemærke, for at det ikke skal forstås saaledes, som om ingen af de bornholmske Havne havde svaret Afdrag og Renter i den Tid, hvori de havde faaet disse Laan. Flere Laan have jo en Snees eller fem og tyve Mars Rente- og Afdragsfrihed, og nogle have ydermere søgt om Afdrags- og Rentefrihedens Forlængelse. Det var navnlig de østbornholmske Havne, Svaneke og Gudhjem, der i sin Tid lede saa meget ved Stormfloden og derfor have levet under trykkede Kaar, som have maattet ty til Hjælp fra Statskassens Side.

Bluhme: Det er kun et Spørgsmaal, jeg vil tillade mig at henvende til den ærede Minister. De 250,000 Kr. stilles altsaa til Raadighed for Industriforeningen til Fordel for dansk Industri og Haandværk ved Chicago Udstillingen. Den ærede Minister udtalte nu, at de danske Kunstnere havde bestemt ikke at ville udstille. Der er jo imidlertid lang Tid endnu til Udstillingen i Chicago, og hvis de danske Kunstnere endnu i rette Tid skulde beslutte sig til at udstille, ere de da affaarne fra at kunne drage Nytte af den Bevilling, som skal gives til Benyttelse ved Udstillingen i Chicago?